Lucie Procházková: „Zítra se začnu učit“ (Výzkum vztahu mezi akademickou prokrastinací a studijními výsledky studentů FHS UK)

Bakalářská práce, FHS UK, 2013

(posudek oponenta)

Text Lucie Procházkové je z mnoha hledisek pozoruhodný.
Především představuje téměř vzorové zpracování samostatného výzkumu. Přístupem, metodologií, výběrem vzorku, rozsahem vzorku i zpracováním. Mimo jiné také obsahuje zpětnou vazbu na samotný výzkum mezi respondenty. To je potřeba zvlášť pochválit! To vše je možná z části i proto, že práce L. Procházkové navazuje na předchozí bakalářskou práci. Ukazuje se, že taková návaznost je užitečná a možná, že by to mohlo sloužit i jako inspirace pro další studenty: prohlubování tématiky založené v předchozí bakalářské práci může přinést prohlubování přístupu a zpracování v práci navazující.
Práce prezentuje i srovnání FHS UK s FSS MU, což je možné brát i jako zdroj obecnějšího srovnávání. To je další pozoruhodnost práce – jde vlastně za téma. A to je možné právě proto, že je toto téma zpracováno kvalitně.
Jde rozhodně o práci, která splňuje podmínky pro přijetí k obhajobě.
Námitky či připomínky jsou (až na jednu) okrajové. Nicméně jsou:
Například:

- Na str. 31 (i na str. 60) bych raději bral v úvahu analýzu podle sloupcových četností a ne podle řádkových;
- str. 45: při analýze vlivu věkové struktury bylo asi užitečné rozdělit studenty podle toho, zda studují denní či kombinované studium;
- str. 52: intepretace vzdělání rodičů jako vlivu na prokrastinaci obsahuje dvě možnosti (protichůdné), které autorka s části vypustila. Jednak – obecně přijímaný poznatek vlivu přináležitosti k „middle class“ na vyšší úsilí o vertikální mobilitu, jednak fakt bohatšího životního stylu u rodin s vysokoškolským vzděláním rodičů a tudíž o více „překážkách“ v přístupu ke studiu u dětí z těchto rodin. „Překážky“ i ve smyslu možného hlubšího a širšího přístupu ke vzdělávání u takto vybavených studentů.
- Str. 69: uvádí poměrně překvapivý výběr nabídky volnočasových aktivit studentů FHS. Nevyskytuje se tu nic z možných kulturních či zájmových aktivit (kromě sportu a PC). To opravdu vyčerpává skutečnost?

- Je škoda, že nebyl fakticky analyzován možný vliv motivace ke studiu. Aspoň ne všech variant uváděných v dotazníku. Mimochodem – pro toto téma existuje dlouhodobě ověřovaná baterie, kterou bylo možné využít. Včetně případného srovnání s jinými výzkumy vysokoškoláků.

Tyto připomínky jsou možné proto, že jde o pěknou práci.

Zásadní otázka se ale stále nabízí: přes všechnu snahu a přes dobrou popracovanost je otevřené to, do jaké míry

a. je prokrastinace sledovanými indikacemi tématicky „vyčerpaná“ a tudíž lze na pevno říci, že jde o projevy a následky prokrastinace?
b. jsou výsledky studia skutečně ve vztahu k prokrastinaci?

Tudíž jsou možné i pochyby o vlivu liberálního studia na růst prokrastinace. Nemůže jít spíše o projevy faktu, že orientace v liberálním studiu a studium samo vyžadují podstatně vyšší požadavky na vyspělost osobnosti studenta, že tudíž to, co označujeme jako prokrastinaci, není ve skutečnosti projevem odkládání, nýbrž nutným atributem osobnostního zrání a vývoje studentů?

To je téma, které práce otevírá, ale nelze, myslím, říci, že na ně odpovídá.

Nicméně platí, co jsem napsal výše: jde o pěknou práci, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ji ocenit jako výbornou.

Libor Prudký

červenec 2013